

PRISLUŠKOVALNI STAMPEDO

Strah hodi po tej deželi! Strah pred prisluškovanjem, odpiranjem pisem, vdiranjem v stanovanja. Strah pred nevidno silo, ki zapisuje vsak naš korak, vsako dejanje, celo vsako misel. Strah pred tem, da je tvoj sosed uslužbenec SDV, trafikantka zaposlena na udbi, čevljar v bistvu skrivni snemalec, prometni miličnik zakamuflirani pripadnik specialnih enot, poštar izurjen bralec zaprtih pisem, vodovodar mož, ki ti v cev pritihotapi prisluškovalno napravo, pijanec v gostilni provokator. Ljudje se zgražajo nad ugotovitvami Odbora za varstvo človekovih pravic in szdljevega Sveta za varstvo pravic, čudijo se anonimnim in podpisanim bivšim pripadnikom KOS in SDV, ki javnosti razkrivajo nečedne posle, zaprepašчени so nad veliko verjetnostjo, da je njihov telefon priključen na magnetofon, slabo spijo zaradi suma, da imajo pod ometom mikrofonek.

A vse skupaj ni tako tragično, Če bi bilo vse naštetu celo res in še bolj res, kot baje je, potem bi bil jaz zelo zadovoljen človek. To bi bil namreč dokaz, da je pri nas končno zavladala najvišja stopnja demokracije. Takšne niti na gnilem Zahodu niti na cvetočem Vzhodu. Gotovo je ljudem bolj ali manj jasno, kaj v bistvu za vladanje ljudstva (demos = ljudstvo) pomeni predstavniška parlamentarna demokracija: nič drugega kot prepričevanje ljudi, da upravljajo z državo. Umazano obrekovanje med Bushem in Dukakisom je lep dokaz, da tam vladajo v bistvu intrige, lobiji, veliki kapital, ljudstvo pa je »raja«. Tudi Gorbačovova perestrojka je le pesek v oči pomanjkanja vaje nemu ljudstvu, zato npr. Causescu niti približno ne misli kupiti karte za njegov vlak.

Poglejmo, kaj je prava demokracija. Zanj naj bi veljalo, da se sliši glas vsakega državljanu, vsak naj bi imel možnost vplivati na svoje življenje in na usodo svojih so-

državljanov. Neposredno. Prav pri nas smo se očitno dokopali do posrečene sinteze zahodnjaške tehnologije in domačih teoretičnih doneskov.

Stvar poteka takole: državljan, ki želi na oblast vplivati, ji kaj sporočiti, z njo neposredno sodelovati, mora najprej zbuditi njeno zanimanje. To je zelo preprosto. V pisemu prijatelju bo npr. napisal, da nikakor ne more popraviti avtomobila in da zato sklepa, da je naša država zanič. Država bo po svojih uslužbencih (ki temu državljanu kajpak služijo) nanj postala pozorna. Želela bo zvedeti čim več podrobnosti, noben strošek ji ne bo prevelik. Prisluhnila bo njegovim telefonskim pogovorom, zanimala se bo za pisne kritike, tudi v gostilni se bo ukvarjala z njegovimi težavami. Državljan bo imel vse možnosti neposredno in v kratkem času svojim izvoljenim predstavnikom sporočiti, kaj ga teži. In država mu bo ustregla v vsem. Če si bo zaželel kaj resnično nemogočega, se bo država skušala odkupiti celo z brezplačnim stanovanjem in hrano.

Bentiti čez takšno ureditev je čista neumnost. Mnogo se jih po krivici hihita tisti znameniti misli, ki v bistvu predstavlja temelj vsake dobre in prave demokracije. Takole se glasi: sistem je dober, le ljudstvo je slabo, njega je potrebno zamenjati!

Pa je vse tako zelo preprosto. Meni je naprimer prišlo na uho, da namerava nekdo v središču Pesja (krajevna skupnost Franc Leskošek–Luka) zgraditi asfaltno bazo. Marsikdo bi ob tem ponorel, sklical delegacijo, se napejal na občinski skupščini, norel po središču vasi, klical na pomoč duhove, rotil gasilce. Toda jaz, nepomembna oseba, sem po telefonu poklical prijatelja. Do potankosti sem mu razložil, zakaj te baze v Pesju ne morejo zgraditi. Skliceval sem se na srednjeročni plan velenjske občine, opozoril na pozitivno zakonodajo, omenil nujno nesoglasje krajevnih oblasti, namignil na možnosti, da bo

nad načrtom zarohnel tudi občinski svet za varstvo okolja, previdno opozoril na verjetno ostro stališče ekološkega društva in poudaril vlogo poštenega in častnega vodstva občinske skupščine. Skratka, povedal sem mu vse.

In kaj se je zgodilo? Na seji občinske skupščine, kjer bi morali potrditi zazidalni načrt za ta umotvor, so zadavno točko gladko umaknili z dnevnega reda. In zdaj naj me, prosim lepo, še kdo prepričuje, da pri nas nimamo najbolj čudovite demokracije!